

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken legalább egy ivén és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 firt, félévre 2 firtal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az
ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ
(Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz),
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
(Gamauf Vilmos, e. titkárhoz)
czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Lapfelügyelő bizottság: **Paget János** elnök; **Berde Áron**, **b. Huszár Sándor**, **Mina János**,
Szabó Samu, **Szentgyörgyi József**.

A gyümölcsfák alanyairól és átaljában az ojtványok megeredéséről.

Már e század eleje óta foglalkoztatják a gyümölcsfatenyésztők gondolkozni szerető részét az ojtások körül észlelt egyes oly tünetmények, melyeknek okát a leggon- dosabb megfigyelés és ezen tünetmények előidézésére befo- lyással lehető tényezők tekintetbevételé mellett is egyé- nek tulajdonítani nem képesek, mint az alany befolyásának a nemes galyra vagy szemre.

Átaljában elismerve és tudva van például az, hogy azon fák, melyek magról vannak nevelve a nélkül, hogy nemesítve lettek volna, nemcsak egészségesebbek, hanem ha egyszer termőre fordultak, rendesebben és bővebben teremnek, de az idő viszontagságaival szemben is kevésbé érzékenyek, mint azok, melyek nemesítvék, míg másrészt a nemesítetteknel ahoz képest, a mint egyik vagy másik alanyra vannak nemesítve, a gyümölcs nagysága, alakja, színe, sőt ize és termékenysége is egymástól lényegesen eltér úgy, hogy ugyanazon fajok, melyek különben mint bőtermők ismeretesek, ugyanazon talajban, ugyanazon égalji viszonyok közt, ugyanazon bánásmód mellett vagy épen nem, vagy csak igen rosszul teremnek.

Magától értetődik és a tudományok mai állásával szemben majdnem megtámadhatlannak látszik azon kö- vetkeztetés is, hogy ha ojtás által két oly faj köttetik össze, melynek tenyészteti sajátosságai, mint például a ko- rábbi vagy a későbbi nedvbeindulás, fájának keményebb vagy lágyabb minősége, sejtjeinek nagyobb vagy kisebb alakja, gyümölcseinek korábbi vagy későbbi érésideje sat. sat. egymástól nagyon különböznek, az ilyen egyesí- tésből jó házasságot, azaz kedvező tenyésztetést várni lehet-etlen — és mégis mit mond erre a tapasztalás? — azt, hogy igen nagy azon esetek száma, midőn az ilyen egy- mástól igen különböző természetű fajok egymással össze-

hozva igen jól tenyésznek, sőt arra sem hiányzanak ese- tek, hogy ilyen fajok egymással kitünőbbben diszlenek, mint például egy bizonyos fáról levett és ugyanazon fára visszaoltott, tehát az alanyval teljesen ugyanazon termé- szetű galy; — átaljában véve pedig: bár a gyümölcsfate- nyésztők 99 száztólja nem sokat törődik, de a dolog üzleti természeténél fogva nem is törődhetik azzal, hogy az ojtás műtételénél egymással mindenben megegyező fa- jok köttessenek össze, mégis az e téren naponként tapasztalható eredmény meglehetősen kielégítő, az az hogy a minden tekintet nélkül végrehajtott nemesítések folytán a nemesített fácskák tenyészete is jó és később azok ter- mékenysége sem rossz — hacsak véletlenül oly galyat vagy szemet nem alkalmaztunk, mely már természeténél fogva terméketlennek van ismervé.

Kétséget nem szenved tehát, hogy ezen eljárás mel- lett a gyakorlati élet embere megtalálja számláját, de más- részt az is bizonyos, hogy maga a gyümölcsstenyésztés is napról napra többet nyer terjedelemben. — Minthogy azonban azt sem lehet kétségbevonni, hogy a dolog ily állása mellett egy részről a vásárló közönség igen gyak- ran rövidséget lát, a mennyiben később arról kénytelen meggyőződni, hogy vagy egészen mást, vagy sokkal rossz- szabbat kapott, mint a milyet kapni az olvasott vagy szóval nyert értesülések nyomán magát feljogosítottnak tartotta, másrészt pedig sok esetben a jólelkű eladó is ártatlanul szenved azért, mert a vevő a csalódás okát nem ismervén, hajlandó azt az eladó rosszlelkűségének tulajdo- nitani és azt vele annak idején éreztetni is.

Mi természetesebb tehát, mint hogy a dolgok ily áll- lása, az az a gyümölcsfatenyésztőknek ezen bizonyos rész- ben a sötétben tapogatózó eljárása a tudomány emberét a ki világosan látni, öntudatosan eszelekedni és tetteinek következtetéseivel már előre tisztában lenni óhajt, ki nem

elégithette, hanem kísérletekre ösztönözte, melyek alkalmasak lennének arra, hogy e kérdésre több világot derítsenek és a gyakorlat embereit az eddiginél biztosabb eljárásra tanítsák, azonban idáig csak annyi sikerrel: hogy miután azon esetek száma, melyekben két egymástól különböző természetű fajok összehozva kedvezőbb sikert nyújtanak, mintha egészen egyenlő természetűek házasítatnak össze, általában véve nagyon csekély — napról napra nagyobb tért kezd kivívni magának azon nézet, hogy az esetek legtöbbször megszüntetné a bajt, ha a gyümölcsfatenyésztők nemcsak elfogadnák, hanem követnék is azon szabályt, hogy egyenlő csak egyenlővel egyesíthetők.

És ez így magában véve, mint már fentebb is megjegyeztem, a józan észszel, de a tudomány mai állásával is legjobban megegyeznék, csak hogy ezen nézet, vagy ha úgy tetszik tanács, nagyon hasonlít ahhoz, melyet a billardjátékosnak adunk akkor, midőn neki azt javasoljuk, hogy minden gixer előtt krétázzon, mert valamint a billardjátékos előre nem tudja, hogy mikor fog gixert csinálni, épen úgy a nagyban működő fatenyésztő sem tudhatja előre, hogy mily természetű alanyok fejlődnek ki azon magról kelt csemeték ezreiből, melyeket a dolog természeténél fogva már igen fiatal korukban beojtani kénytelen.

Jó az ugyan, hogy a gyökérhajtásokról nyert paradicsom- vagy doucin- alma és szilva alanyoknál, melyekről tudjuk, hogy milyen fajok gyökéréről hajtottak és mily természettel bírnak, a reájok ojtandó faj természetét ismerni pedig kötelességünk, a követendő eljárás meghatározása nem nehéz, mert nem kíván egyebet mint szakismeretet és jó akaratot, de mit csináljunk, mily eljárást kövessünk a magról nyert alanyoknál, melyekről minden gyümölcsész tudja, hogy egy és ugyanazon fa gyümölcsének magjaiból csaknem ugyanannyi természetű faj keletkezhetik, mint a hány magot belőle elvetettünk és keletkezni fog annál inkább, minél nagyobb területet nyer a gyümölcsfák tenyésztése, mint hogy annál több alkalom nyílik a rovarok és légáramlatnak arra, hogy kölcsönös megtermékenyítést hozzanak létre a rokon fajok között.

Mindezekből látni lehet, hogy a fentebbi tanács követése alkalmával a magról kelt alanyoknál oly akadályokkal állunk szemben, melyeket sem üzlet szempontjából fennálló vállalatok, sem az ügy iránt előszeretettel bíró magánosak ügybuzgalma eltávolítani nem lesz képes soha, hanem ha általában ez lehetséges, azt csak oly közöltségen fentartandó tudományos intézetek tehetnék, melyeknek a hazai viszonyok közé legjobban illő gyümölcsfajok megállapításán kívül az is feladataik közé tartoznék, hogy tüzetesebben földerítsék azon viszonyt, mely a különböző természetű alanyok és általuk legelterjedtebb tenyésztésre érdemesnek találandó nemes fajok közt létezik.

Két dolgot azonban, mint gyakorlati értékű tény,

már az addig tett tapasztalások nyomán is regisztrálhatunk és ezek elseje az, hogy ha korán nedvbe induló alanyra később nedvbe induló fajt ojtunk, ez esetben a siker bizonyosan elmarad, azaz a nemesítés meg nem ered, míg megfordított esetben igen jó eredményre számíthatunk; — a második pedig még az elsőnél is gyakorlatibb jelentőségű és abból áll: hogy ha cseresnyét megalanyra ojtunk a megeredt ojtvány ugyan gyengén nő, de igen bőven terem ugyannyira, hogy ha termését nem mérsékeljük, agyon termi magát, míg megfordított esetben igen buja tenyésztű, de nagyon rosszul termő fát kapunk. — De figyelmet érdemel az a tapasztalás is: hogy bár a körte birsre nemesítve gyakran veszt izének jóságából, vannak mégis egyes fajok, mint például Naghin vajonca, mely csak birsre nemesítve képes kifejtetni jóságának ama legnagyobb fokát, melyre az természeténél fogva képesítve van — és már a birs maga, természeténél fogva sokkal közelebb áll az almához mint a körtéhez, mégis az alma azon épen nem, a körte pedig leg és legtöbb esetben kitűnően tenépszik.

Jó tudni továbbá még azt is, hogy az ojtás a bélmaguaknál még mindig nehezen szokott sikerülni és e tekintetben az egyes családokat úgy osztályozhatjuk, hogy a mandulánál az meglehetősen megy, a magyaró és gesztenyénél csak kivételesen és nehezen, de a diónál épen nem; ámbár legközelebb sok oldalról lehet hallani azon ajánlatot, hogy közönséges diót az amerikai fekete diófajra nemesíteni lehet, mi ha valósul, megint azon esetek száma fog szaporodni egygyel, melyekben két egymástól különböző faj öszeköttetésbe hozva jobban diszlik mint az egyenlő, mert a fekete dió sokkal különbözőbb a közönséges diótól, mint ennek alfajai egymástól. — Azonban szerencsére a bélmaguak magjairól kelt csemeték legtöbb esetben sokkal jobban ráütnek azon faj természetére, melyről az elvetett magot vettük, mint ez különösen az alma és körtefajoknál történni szokott, ugyanazért azoknál a nemesítés kevésbé nélkülözött szükség.

A mi már most magát az ojtás műtételének megere-dését illeti, daczára annak, hogy a monda szerint az ojtást már a phöniciáziak ismerték, a rómaiak pedig 20 nemesítési móddal dicsekedtek, tehát a nemesítés maga már meglehetősen régi, mégis korunkban még azok közt is, kik egész életüket a nemesítések különféle módozatainak gyakorlatával töltik el, nagyon kevés azon emberek száma, a kik nemhogy tudnák, hanem a kiknek csak kérdeni is eszükbe jutna, hogy hát tulajdonképen hogyan ered meg az ojtás? — De magok az idevágó szakmunkák és kézikönyvek is e pontról oly következetesen hallgatnak, hogy jónak látom itt elmondani azt, a mit minden mivel embernek tudni hasznos, gyümölcsfatenyésztőnek pedig szükséges.

Legáltalánosabb e pontra vonatkozólag azon hit

legalább ugy a közéletben, mint az irodalomban is legtöbb esetben elfogadott azon kifejezés, hogy az alany és nemes rész egymással összenő, holott arról minden ember, a ki egy 4—5 év előtti vagy idősebb ojtványt elrontani nem sajnál és annak középpontján át azon a helyen, hol egykor a nemesítés történt, egy simára gyalult szelvényt csinál, meggyőződhetik, hogy az alany és nemes galy vagy szem azon a ponton, hol azok ojtáskor egymással összeköttetésbe hozattak, tökéletesen össze nem nő soha, hanem az alany és nemes rész közti végleges összenövés csak azon gyűrű alaku képződmények segédelmével történik, melyeket elfogadott kifejezés szerint évgyűrűknek nevezünk.

Ugyanis midőn mi az alanyt és nemes galyat vagy szemet kellő helyen jól simára faragva egymással szoros összeköttetésbe hozzuk és annak megeredésére mindent a szokott módon megteszünk úgy, hogy munkánkat az óhajtott siker követi, akkor a két egymással összekötött rész sejtszöveti nem lépnek egymással kölcsönös tápnedvközlési viszonyba, hanem az alany által szolgáltatott tápnedvből a két összehozott rész között csak egy ugynevezett közvetítő sejtszövet képződik, mely a rendes sejteknél durvább alkatású és vastagabb falakkal ellátott sejtekből áll és mely egyideig kétféle szolgálatot teljesít, t. i. egyrészt az alany és nemes rész közti nedvkeringést közvetíti, másrészt pedig a két részt egymással összetartja. Mihelyt azonban az évgyűrűk annyira gyarapodtak, hogy nemcsak a hársban lehaladó tápnedvnek, hanem a gyökerek által fölszedett és a fában felhaladó nyers tápanyagnak közlekedését is közvetíthetik, akkor egyik növénynél hamarabb, másikonál pedig később, de az a főntebb említett közvetítő sejtszövet mindenesetre elhal, később szemmé változik úgy, hogy az alany és nemes rész közti összeköttetés azon a ponton, hol az első összeházasítás történt, teljesen megszűnik és ezen pont egy fekete vonal vagy fekete kör alakjában a fánál annak legkésőbbi vénségében is mindig megtalálható a fának mindig legkényesebb, törésre, betegség ekre leghajlandóbb pontját képezendi és az ugynevezett odvasság is mindig itt veszi kezdetét.

Innen van az oka annak, miért hogy az ojtott fák soha oly sokáig nem élnek mint a nem ojtottak, hogy a nemesített fák életét a legkedvezőbb körülmények közt sem lehet 120 évesnél többre becsülni, míg a nem ojtottak 2—300 évig is élnek — így például Pollot-ban Dieppe mellett talán még most is él egy redélyfa, melyről bizonyosan tudják, hogy 1590-ben lett tiltetve, mely 1842-ben 1 meter átmérővel bírt, 6 meter magas volt, 30 □ meternyi tért foglalt el és ugyanabban az esztendőben mintegy 3—4000 darab körtét termelt.

A közvetlen és tökéletes összenövés tehát az alany és nemes rész között csak az ugynevezett évgyűrűkben történik, azaz az alany sejtszöveti a rá oltott faj sejtszöveti veli már közvetlen nedvközlési összeköttetésbe lépnek és tökéletes egészet képeznek, magától értődik tehát, hogy

minél számosabbak és minél vastagabbak ezen évgyűrűk egyenként, annál erősebb a két összeházasított rész közti összeköttetés; azonban ezen évgyűrűkről is két igen lényeges és különös figyelmet érdemlő körülményt kell megemlíteni, melyek közül az első az, hogy az ojtás által okozott sebnek körülnövése az ugynevezett párosításnál leggyorsabban és legtökéletesebben történik, az ezen mód által nemesített fáktól tehát leghosszabb életet és legegészségesebb tenyészetet várhatunk, mert ezen ojtási módnál a sebhely körülnövése ugyszólván a tenyészet megindulásának első pillanatában kezdődik és a fiatal fának egész körületére kiterjed, míg a nemesítések minden egyéb módjánál az évgyűrűknek elébb a nemesítési műtét végrehajtása után födetlenül maradt kisebb-nagyobb sebet kell körülkerülni és meghaladni, a mi néha évekig is eltart, mely idő alatt nem egyszer ezen seb már korhadásnak is indul, már pedig minél később záratik el ezen seb a küllevegő behatásától vagy minél inkább kezdődött meg azon a korhadás, annál biztosabb és veszélyesebb fészket fogja az képezni betegségek vagy törések kiindulásának; — a második pedig az: hogy ámbár az évgyűrűkben az alany sejtszöveti a reá ojtott nemes rész sejtszöveti veli közvetlen összeköttetésbe lépnek, mégis az alany sejtszöveti a nemes rész sejtszöveti veli egy szabad szemmel is látható vonal által a fának utolsó órájáig elválasztva maradnak, mely sejtek, ha az alany a nemes részszel nem egészen egyenlő természetű, egymástól színre nézve is különböznek, de abban kivétel nélkül megegyeznek, hogy az alany sejtszöveti a nemes rész sejtszöveti veli soha sem egyenes, függőleges vonalban, hanem mindig egy kissé hajlott, azaz félretolt irányban találkoznak úgy, hogy ezen sejtek iránya a találkozás pontján többé kevésbé az S betűhöz hasonlít, a fa külsején pedig a találkozási pont táján mindig a többinél bújább tenyészet, gazdagabb sejtképződés, azaz a fának bizonyos kidudorodása képződik, mely akkor is mutatkozik, ha a két összeházasított faj egészen egyenlő tenyészetű marad, azaz egyenlő vastagon nő, a mi különben ritka eset — de akkor is megvan, ha a házasfelek közül az egyik vagy másik a tenyészetben elmarad, azaz vékonyabbra nő, a mi sokkal gyakrabban történik meg. — De fölismerhető ezen találkozási határvonal magának a fakéregnek külleme által is a mennyiben a nemes rész kérge legtöbb esetben feltűnően simább szokott lenni, mint az alanyé, azonkívül ezen határvonalon legtöbb esetben egy többé kevésbé mélyebb vagy sekélyebb bevágás is látható.

Ezen kidudorodást és válaszvonalnak bemélyedését a legközönyösebb és legfelületesebb fatenyésztő is minden nap dolognak fogja elismerni, azonban nagyon kevésnek jutott eszébe arra gondolni, hogy annak valami fontosabb jelentősége is lehessen annál, mint hogy az összeházasított két rész közti összeforradást jelölje, pedig hát élettani szempontból annak épen oly fontos, mint valóban bámulatra méltó jelentősége van. — Ugyanis a növényélettantól tudjuk, hogy a gyökerek által fölszedett nyers

tápanyag a sejtek és növényrészek új képződésére, azaz azok növekedésére közvetlenül befolyással nincs, hanem ezen növekedés csak ama plasticus anyag segédelmével történik, melyet a növény levelei, a napnak és levegőnek hozzájárulásával a nyers tápanyagból készítenek, midőn tehát arról van szó, hogy az alany gyakorol-e több befolyást a nemes részre, vagy a nemes rész az alanyra? — a növényéletten fűntebb jelzett szempontjából sokkal nagyobb valószínűséggel következtethetnénk arra, hogy a nemes rész gyakorol nagyobb befolyást az alanyra, miután levelei, azaz a nyers tápanyagot plasticus életnedvvé átváltoztató szerve az általunk fölvevett esetekben csak a nemes résznek van, az alany pedig azoktól teljesen megvan fosztva, következésképpen azon plasticus anyagból kénytelen képezni sejteit, melyek a reá ojtott nemes rész leveleit készítettek és természetesen oly minőségűvé készítettek, minőt azon faj természete megkíván, melynek szolgálatában állanak; — mégis ha a mindennapi tapasztalást kérdezzük, mily választ nyerünk? — azt, hogy mint már értekezésem első felében elmondani szerencsém volt, az alany befolyása a nemes részre igen számos esetben lényeges és elvitázhatatlan tény, a nemes résznek az alanyra való befolyása pedig — egyes igen lényegtelen változtatásokat kivéve — annyi mint semmi.

Mit hogy magunknak meg magyarázhatunk, kénytelenek vagyunk azon föltevést kockáztatni: hogy a fa hársában lefelé szivárgó plasticus életnedv, ama szabad szemmel is látható, mind a mellett véghetlenül keskeny határvonalnál, vagy talán annak befolyásával is, átalakul, azaz olyan életnedvvé változik át, mint a milyen arra szükséges, hogy az alany az ő individualis természetét továbbá is megtarthassa.

A nemes rész levelei által készített plasticus életnedvnek ily módon átváltozását látszik bizonyítani a két rész sejteinek a találkozási határon az egyenes vonaltól eltérése, azaz a fának e ponton mutatkozó kidudorodása azért, mert minden munkára, még a természet konyhájában is, időre lévén szükség, hogy a kívánt átváltozás megtörténhessék, a lefelé haladó plasticus nedvek ezen határnál egyidőre kénytelenek megállapodni és minthogy minden, a mi életre van rendelve, henyélést vagy idővesztegetést nem ismer, a plasticus nedvek addig is, míg tovább indulhatnak, új sejteket, azaz e helyen több sejtet képeznek, mint ott, a hol megállapodni nem voltak kénytelenek és ez által a sejtek irányának az egyenes vonaltól eltérését, azaz kidudorodást alkotnak.

Egyéb okkal fűntebb előadott föltevésünk bebizonyítására nem birunk, mert ez esetben a görcső úgy mint a vegytan bennünket teljesen cserben hagy, egyszer azonban, ha ebbeli föltevésünk, bármi oknál fogva, appodicticus igazsággá talál valósulni, egy esettel ismét több okunk lesz arra, hogy a természet mindenhatóságát csodáljuk, mely egyes esetekben igen jelentéktelennek látszó eszkö-

zök segédelmével állít elő oly eredményeket, melyek végrehajtására más esetekben fejedelmi apparatust tart.

Villási Pál.

A növényhonosításról.

Cultivált növényeink — mondhatni kivétel nélkül — honosított növények; és pedig a cultiválás tárgyává vagy oly honosítás által lettek, midőn a mi éghajlatunktól különböző — legtöbbször melegebb — éghajlat alól származtak el s jutottak hozzánk a mi égaljunk alá vagy még tőlünk is messzebb éjszakra, vagy pedig csak helyi, azaz talaji honosítás által, a midőn t. i. némely eddig nálunk is vagy a közelben vadon termő növényt veszünk mivelés alá, rendszeresen természetjük: cultiváljuk.

E szerint, a mint látjuk, a honosításnak két nemét különböztethetjük meg, egyik az égalji honosítás — acclimatisatio, másik a talaji honosítás — szoros értelemben vett cultiválás.

Noha ránk nézve a honosításnak e mindkét nem egyaránt fontos: lássuk ez uttal inkább az acclimatisatiót és azon körülményeket, melyek közt ez többé-kevésbé lehetséges.

Tudjuk, hogy a szerves testeknek, tehát a növényeknek is, elterjedése a földön a talaj minőségén kívül leginkább égalji viszonyoktól függ és hogy a különböző égőv alatt különös és legtöbbször csak is ezen égővnek sajátos növényalakokkal találkozunk, a melyek együttvéve növényövet képeznek. Bármennyire sajátságosak is egy és ugyanazon növényőv alakjai és bármennyire jellemző eltérések, különbségek mutatkoznak is két növényőv alakjai között: mégis sem az egyes növényővek határai élesen meg nem határozhatók, sem pedig az ugyanazon őv növényeinek ővbeli határai mindenütt nem ugyanazok; és úgy látszik, hogy a legtöbb növény-species elterjedésének az ővben bizonyos, eddig ki nem puhatolt törvényei vannak, a mennyiben tapasztaljuk, hogy némely fajok egy egész növényőv alatt mindenütt honosak, míg mások az ővnek csak bizonyos és igen kis helyén találhatók; az egyik ővben ez utóbbiak, egy másikban pedig az előbbieket száma lehet túlnyomó.

Az ember külviszonyainál fogva már a legrégebb korban mintegy kényszerítve lőn úgy magának más éghajlat alatt ujlakást keresni, mint szintén azon növényeket (és állatokat), melyek neki valamely tekintetben hasznosak voltak, az éghajlat alá magával vinni és ott őket a talajhoz és éghajlathoz szoktatni. — Az ember tehát már a legrégebb korban is növényeket vitt át egyik növényővből a másikba, a mi egy jelentésű azzal, hogy rá nézve nélkülözhetlen növényeket új hazájában acclimatisálni — vagy az ott talált és szintén hasznos növényeket talajilag meghonosítani: cultiválni igyekezett. — Ő maga a szerves lények közt a legkönnyebben lévén acclimatisálható: új hazáját mindenütt igen rövid idő alatt megszokta, de nem úgy a magával vitt növények, melyek

nek teljes acclimatisálása csak igen nehezen és legtöbbször hosszú idő múlva sikerült, mivel minden növény mintegy csak bizonyos éghajlathoz van alkotva és csakis saját növényövében tenyészik és más éghajlat alatt vagy pedig neki idegen övben vagy éppen nem, vagy csak nehezen és ekkor is rövid ideig él meg.

Főnebb említettük már röviden, hogy a növények acclimatisációja alatt értjük azoknak más, például hidegebb — tehát a nekik eredetileg rendeltől eltérő — éghajlathoz való szoktatását; hogy pedig valamely növényt teljesen acclimatisáljunk: szükséges, hogy az új hazájában is főbb életműködéseit teljesen bevégezze: virágot, gyümölcsöt — termést hozzon s ez által fajának fennmaradását új hazájában is biztosítsa. Azonban a növényacclimatisáció nem mindig történik úgy, hogy a növényt melegebb éghajlat alól hozzuk a hidegebbe s szoktatjuk új talaji és éghajlati viszonyokhoz: hanem hidegebb helyről is hozunk át némelyeket, mint ezt pl. a havasi és éjszakai vidékeken termő növényekkel tesszük, a midőn azokat kertjeinkben termesztjük, hogy pompás színű virágaikkal gyönyörködtessenek. — Így: *Dryas octopetala* L., melynek hazája a magas Alpok; a Grönland, Island és Amerika legéjszakai vidékeiről való *Dryas integrifolia* Vahl; továbbá a *Draba*- és *Saxifragafajok*, melyek mind vagy a magasabb éjszak, vagy pedig a legmagasabb hegyek lakói és előbbienekkel együtt gyönyörű fehér virágaik miatt ápoltnak; — azután a szép kék virágú *Campanula* (*C. alpina* — hazája az Alpok és Kárpátok — *C. altaica*, mint neve is mutatja, az Altai hegységből való — *C. carpathica* — hazája a Kárpátok — *C. gummifera* — a Kaukasus stb.) *Myosotis* (*M. alpestris*, *M. nana* és *M. suaveolens* — hazájok az európai havasok); *Phyteuma* (*Ph. canescens* — a Kárpátok és a Kaukasus — *Ph. hemisphaericum* — a Pyrenaeek stb.); *Gentiana* (*G. acalulis* — Alpok *G. alpina* — Pyrenaeek és Alpok — *G. barbata* — Sziberia, Kaukasus, Island, Norvégia, *G. imbricata* — a legmagasabb Alpok — *G. ochroleuca* — Éjszakamerika stb.); *Veronica* (*V. alpina* — az Alpok, *V. orchidea* — Magyarhon és Kaukasus, *V. densiflora* Ledeb. — az Altai legmagasabb hegyei stb.); a legpompásabb rózsaszínű *Viola* L. (*V. altaica* Pall. — Altai hegység — *V. amonea* L. — Skóthon, — *V. palmata* L. — Éjszak-Amerika; *V. cornuta* — Pyrenaeek — *V. biflora* stb.); ezenfölül még kitűnő *Ranunculus*-, *Potentilla*-, *Papaver*-fajok, melyeket kertjeinkben mint dísznövényeket ápolunk — melegebb vidékre történt acclimatisálás által terjedtek el s új viszonyaikhoz annyira simultak, hogy jelenleg számtalan fajjal bírnak és többeket a téli fagy ellen védeni kell, noha — mint láttuk — valamennyien hidegebb s legtöbbször oly vidékről valók, hol a nyár alig 3—4 hóig tart s az év többi része tél.

Említettük, hogy a növények teljes acclimatisációja

csak igen nehezen sikerül, azonban hozzá kell tennünk, hogy nem egészen lehetetlen, a mit már tapasztalásból is tudunk s a minek bizonyítékát az összes cultivált növények adják. — Igaz ugyan is, hogy minden növény, melyet acclimatisálni — és sok olyan, melyet csak talajilag honosítani is akarunk, ezen törekvésünknek gyakran igen konokul ellentáll — míg néha olyanra is akadhatunk, mely úgy az acclimatisálás, mint e cultiválás igáját könnyen megszokja; és e helyütt a növényeknek könnyebben vagy nehezebben történő acclimatisációjával a nekik megfelelő övben való elterjedtségüket lehetne talán viszonyba hozni, a miből az következne, hogy azon növények, melyek övükben majdnem mindenütt el vannak terjedve: könnyebben szoknak új talajhoz és éghajlathoz, viszont azonban azok, melyeknek valamely övben való elterjedésük csak igen kicsi — alig acclimatisálhatók.

Miután mondtuk, hogy vannak növények, melyek meghonosítása eléggé könnyen történik és vannak ismét olyanok is, melyek nehezebben vagy pedig alig acclimatisálhatók: lássuk ezen eseteket egyenkint.

Legkönnyebben sikerül a hagymás és gumós növények acclimatisációja; ez ugyanis elérhető, hogyha gumóikat vagy hagymáikat a teljesen bevégeztetett életműködés (virágzás, termés) után — és miután leveleiket ősszel elhullatták és száruk elszáradt — úgy teleltetjük ki, hogy meg ne fagyjanak, a következő tavasszal pedig csak akkor ültetjük ki, hogyha fagytól már nem tarthatunk, ősszel pedig a korai fagyok ellen védjük. Az így acclimatisált növények rövid idő múlva annyira megszokták az új égajli és talaji viszonyokat, hogy életpályájukat aránylag hamarabb fogják végezni és legtöbbször gumói vagy hagymái későbbben a szabadban is kitelelnek. — Burgonyáink pl. mindinkább rövidebb idő alatt érnek meg; némely fajok megérésére most 8—10 heti idő kell, holott csak 25—30 év előtt még october hó végén is zöldeltek. — Ugyan így acclimatisáltatott a georgina, tulipán, liliom, jácint stb.

A burgonya (*Solanum tuberosum*) sokkal ismertebb, semhogy ősi hazáját és acclimatisáltatásának történetét említeni szükséges volna. — A compositák családjából való Georgina hazája Mexico; (Humboldt Sándor küldte először Madridba 1790-ben, a hol Cavanilles Dahliának nevezte el — e nevet később Willdenow Georginára változtatta, Georgi szt.-pétervári tanár tiszteletére (*G. varabilis* Willd (*Dahlia pinnata* Cav., *Dahlia coccinea* W.) *Tulipa* L. — számos fajával Ázsiának délibb, Afrikának éjszaki részéből és némelyik Európának déli vidékeiről származik; *T. Gesneriana* T. közép Ázsiából jött először Konstantinápolyba, honnan már 1559-ben Gesner Konrad által vitetett Augsburgba, s csakhamar egész Európában elterjedt; *T. Celsiana* Red. — keletről és éjszak Afrikából származik; *T. Gypriani* Hort. (rubro-alba Brot) — dél-európai eredetű; *T. saxatilis* Sieb. Kreta szigetről való; *T.*

turcica Roth — hazája Törökország, Perzsia. — *Hyacinthus orientalis* L., mint neve is mutatja, — keletről származik. — A *Lilium* T.-fajok közül *L. atrosanguinum* Sieb. — hazája Japan, úgyszintén Japánból valók: *L. cordifolium* Thb., *L. eximium* Hort., *L. japonicum* Thb., *L. longiflorum* Thb., *L. maculatum* Thb. stb. — *L. Speciosum* Thb. — *Lilium chalcedonicum* L. — hazája Perzsia, *L. monadelphom* Bieb. Kaukasusból ered. — Vannak fajai azonban, melyek Európa és Ázsia északi vidékeiről, vagy magasabb hegyekről valók, ilyenek: *L. pomponium* L. — hazája Sziberia és a Pyrenaeek — *L. pumilum* Red. Oroszország, *L. candidum*, L. — Svajc, — *L. nepalense* Don, — Nepalban a legyi réteken fordul elő stb.

Könnyen acclimatisálhatók még az egy évi nem gumós vagy hagymás növények még azon esetben is, hogyha eredetileg hosszabb nyárhoz vannak szokva, mint a miénk, azaz ha sokkal melegebb éghajlat alól valók és virágzásuk, nemkülönben termésök megérésére is hosszabb időt igényelnek a mi nyárunknál. — Az ily növények magvait gyakrabban (egymásra következő több éven át) elvetve — hásonfajt kapunk, mely már rövidebb idő alatt fogja életpályáját végezni s nemsokára teljesen meghonosul. — Hasonló, sőt mondhatni még teljesebb eredményre jutunk akkor is, ha az egy évi növényeket melegebb hazájokból csak fokként, azaz: lassacskán mindig hidegebb és hidegebb égélj alá hozzuk, míg végre hozzájuk jutnak és nálunk azután úgy a talajt, mint az égélji viszonyokat könnyebben megszokják; ez az ugynevezett fokkinti acclimatisáció. — Ily módon nyertük különösen kenyéradó növényeinket, melyek közül a következőket említjük meg: a kukoricza (*Zea Mais*) ősi hazájában — déli Amerikában — 10—11 hó alatt hozott érett magot, holott nálunk a talajt és éghajlatot annyira megszokta, hogy teljes megéréséhez, mint tudjuk, már csak 3—4 hónap szükséges. — A kukoriczát Colombo Kr. hozta Spanyolországba, a hol már 1520 táján természetien kezdtek; Spanyolországból 1660 körül Olaszországra származott át, jelenleg pedig már déli- és közép Európában mindenütt miveltetik; Ázsiában, Afrikában és Amerikában is annyira elterjedt, hogy sok helyütt az egyedüli kenyéradó növény. (Természet) **Hódinka Ágoston.**

(Vége köv.)

E G Y V E L E G.

* Egy örömhírt, melyet lapunk zártakor vettünk, az egylet tagjaival sietve tudatni kötelességünknek tartjuk: a nmlgu. m. kir. pénzügyminiszterium a nagy buni örökség után reánk szabott 10,048 frt 62½ kr. illetéket idei 31060 sz. a. october hó 27-éről kelt magas végzését folytán harmadfokulag lejegyeztetni rendelte, tehát a nemes hagyományozó, már néhai Gróf Bethlen László nagylelkű inteniójának a maga részéről is meghajolt és az 1868 XXIII-törvényzikk 21 §-a

értelmében ezen örökséget a tudományi, közoktatási és közjótékonyági czélokra tett hagyományok közé sorolta, melyeknél illetékkiszabásnak nincs helye. Hogy e correct végzés egyletünk körében öszinte örömmel lesz fogadva, arról annál inkább meg vagyunk győződve, mert a nagy szebeni pénzügyigazgatóság felfolyamodásunkat annak idején nagyon kurtán-furcsán utasította el!

* A kolosmonostori m. kir. gazd. tanintézet hallgatóinak névsora az 1876⁷/₇. tanév első felére megjelent, mely szerint az I. évben 37, a II. évben 34, a III. évben 18, összesen tehát 89 növendék volt beírva, eltávozott 4, marad jelen létszám 85, ezek közül 77 rendes és 8 rendkívüli hallgató, állami ösztöndíjas 26, miniszteri kegydíjas 1, szabadhelyes 20 és külvendék 38. Kifogás alá esik, hogy a születési rovat alatt oly törvényhatóságok is fel vannak sorolva, melyek a megyszervezés új törvénye által már eltöröltettek.

* Országgyűlésünk a fölmívelési miniszterium költségvetését ezuttal is „szokás szerint“ tárgyalta le. Szalay képviselő ur egy borászati intézet felállítását indítványozta, a mi elvetetett, nagyobb vitát csakis a magyar óvári gazd. akademián olyan német előadások keltettek, melyből — kevés kivétellel, — a hozzászólók tájékozatlansága, sőt egy és más tekintetben tapintatlansága is kitűnt. Az összes fölmívelési ágak emelésére szánt 50,000 frtnyi tételt szó nélkül elfogadták, egyetlenbenegy hang sem szólalt fel ezen összeg emelése érdekében!!!

* A budapesti „Gazdai kör“ alapítója Kodó-Tányi Antal erdélyi-gazd. egyletünk igazgató választmányának is küldött egy aláírási ívet, mely szerkesztőségünknek van letelve. Melegen ajánljuk a korszerű eszme buzgó támogatását és aláírásokat úgy helyből, mint vidékről készséggel fogadunk el.

* Párisi nemzetközi kiállítás. Az osztrák kormány a képviselőháztól a lajtántuli birodalmi résznek Párisban való hivatalos képviseltetése czéljából 700,000 frtnyi hitelt kér, melyből 200,000 frt aranyban lesz megadandó, miután a kiállítás helyén ezen érczel kell fizetni. Az évi költség az 1877, 1878 és 1879. évi költségvetésbe lesz a mutatkozó szükség szerint felveendő. Azon kívül indítványozza az osztrák kormány, hogy ezen kiállításra vonatkozó beadványok, jogügyletek és számlák ugyanazon bélyeg- és illeték-kedvezményben vagy mentességben részesüljenek, mint a bécsi kiállítás alkalmával. Az indoklás kiemeli ugyan azt, hogy a rövid időközökben egymást követő világkiállítások alig felelnek meg a valódi szükségletnek, az érdekelt köröktől nagy áldozatokat igényelnek, a mi főleg Ausztriára nézve a bécsi világkiállítás kedvezőtlen eredményeinek tekintetbevételével áll; de másrészt meg van említve a philadelphiai és müncheni tárlatok jelentékeny sikere is, melyeknek kivált elseje több termelési ágának lendületet és újabb amerikai kivittelt biztosított. A kormány a kereskedelmi kamarákat és egyleteket előlegesen megkérdezte, melyeknek többsége a fennforgó nehézségek dacára azon nézetet vallotta, hogy azon esetben, ha az európai culturállamok többsége a kiállításon hivatalosan részt vesz, Ausztria is hivatalos képviselőletről kell hogy gondoskodjék, részint a nagy fáradsággal

szerzett kereskedelmi összeköttetések megóvása, részint haladásának bemutatása czéljából. Miután az osztrák kormánynak tudomására jutott, hogy Anglia, Olaszhon, Oroszország, Hollandia, a svéd és norvég állam, valamint számos tengerentuli tartomány is hivatalosan részt vesz, miután továbbá ismeretes, hogy a magyar kormány is a hivatalos képviseltetés mellett nyilatkozott — indítatva érezte magát a hivatalos megjelenést ő felségénél ajánlatba hozni s a jelen javaslat betérjesztésére a legfelsőbb engedélyt kikérni. Végül a kormány elvállalja azon kötelezettséget, hogy a kimutatott előirányzat szoros megtartása felett a legnagyobb szigorral őrködni fog. — Hogy a mi, eleintén erőlyesen megindult kormányunknál miért feneklett megmost az ügy, nem tudjuk; pedig az előkészületi lépések megbeszélését alig lehet már halasztani. Azon esetben, ha a háborus idők miatt a tárlat elnapoltatnék, nem veszünk semmit, mert a jelen működés különben is csak a kiállításunk rendszerének megállapítására vonatkozhatnék, a mely azután szerintünk emlékiratok, statistikai táblázatok és kimutatások sat. szerkesztését fogná szükségessé tenni s épen ezen időrabló munkálkodás érdekében kellene sietnünk!

— Ezer forintnyi pályadíj. A „Székely mivéldési és közgazdasági egyesület“ f. évi aug. 30-án S.-Szt.-Györgyön tartott közgyűlésének határozata alapján az egyesület központi választmánya pályázatot hirdet „a Székelyföld mivéldési és közgazdasági állapotának s viszonyainak leírására.“ E munkának ki kell terjeszkednie a Székelyföld és székely nép mivéltési állapotára, tan- és pénzügyére, humanistikus intézeteire, háztartási, mezőgazdasági, állattenyésztési, erdőkezelési, bányászati, ipar- és kereskedelmi, továbbá közlekedési, építkezési, népességi és birtokviszonyaira; mindent a legújabb statistikai adatok alapján körülményesen adván elő, az előnyök és hiányok világos feltüntetésével, kiemelvén az előnyök kiaknázására s a hiányok pótlására szolgáló módokat és eszközöket általában. Terjeszkedjék ki e munka különben a termékek és gyártmányok jelen állapotának, termelési helyeinek és az egyes cikkekbeli termelő és kiviteli képességnék feltüntetésére s tegyen részletes javaslatokat az iránt is, hogy mely cikkekknél és mily intézkedések által lehetséges a termelő és kiviteli képességet a Székelyföld és közös hazánk javára sikeresen fokozni. E munka legalább 20—25 nyomtatott 8-adrétü ivre terjedjen. A világos, könnyen érthető irály a mű előnyére fog szolgálni. Pályadíjúl ezer frt o. é. tűzetik ki, mely összeg a jutalomra méltónak talált mű szerzőjének a pályázati eredmény közhírre tétele után azonnal egyszerre adatik ki. A jutalmazott mű az egyesület tulajdona lesz s ez gondoskodik kinyomatásáról. Szerző azonban a kinyomatott mű 50 példányára ingyen tarthat számot. A pályadíj csak általános becesel bíró, minden tekintetben irodalmi színvonalon álló műnek adatik ki. Pályázati határidő 1878. évi májushó 1-ső napja bezárólag. A bíráló bizottság később fog kijelölni. A pályázat módjára és feltételeire nézve a m. t. akademia pályázati szabályai érvényesek. A pályaművek az egyesület elnökéhez küldendők be. Kelt Budapesten novemberhó 28-án 1876. Hajós János, s. k., az egyesület elnöke. Buzogány Áron, s. k., az egylet titkára.

* Kénsav az ammoniak megkötésére alkalmazva. A kénsavat a jelzett czélra sokkal könnyebben és hatályosabban lehet alkalmazni, mint a gypszet. A kénsav a fejlődő ammoniakot gyorsan köti meg, azt növénytápra alkalmas sóvá változtatja át, a trágyában megtartja és saját kénartalmát a trágyakészlet javára juttatja. Főleg a trágyatartó lében fejlődő ammoniak megkötésére bizonyult a kénsav kiválóan alkalmasnak, egy hectoliter (9 erdélyi veder) trágyalére $\frac{1}{4}$ kilo kénsav elegendő. Ha szalmás trágyán vagy a trágyadombon kívánjuk a kénsavat használni, feltétlenül ajánlatos lesz azt vízzel jól meghigítani, mert a tiszta kénsav pusztító hatást gyakorol és szalmán alkalmazva veszélyessé válhatik. A kiadás az elért előnnyel szemben jelentéktelen, mert p. o. egy 8 db. ló, 10 db. szarvasmarha és 200 db. juhból álló állományra naponta két kilo kénsavnál több nem szükséges. Hogy mennyit használjunk fel, azt különben az egyes istállóknak szaga leginkább mutatja és tény az, hogy a kénsav alkalmazása mellett istállóinkban mindig jó és egészséges levegő fog honolni.

* Dióhéjak. Bár újabb időben csaknem minden irányban arra törekednek, hogy minden anyag, melyet a természet szolgáltat, hasznosíttassék: mégis sok minden lesz figyelmen kívül hagyva és mint haszontalan eldobva, a mit különben igen jól fel lehetne használni. Ezekhez tartozik többek között a dió külső héja, mely már rég ideje mint festő anyag ismertetik, de a mely távolról sem lesz oly figyelemben részesítve, mint a minőt megérdemelne. Ezen dióhéj sárgás-barna, rendkívül jó festanyagot tartalmaz, mely gyapju és gyapot-kelmék festésére, fa páczolásra stb. igen alkalmas s ezért már régebben kereskedelmi czikket képez, de haszna oly kevéssé ismeretes, hogy semmi jelentőség sem lett neki tulajdonitva. Általános érdek követeli, hogy ezen czikk jobban hasznosíttassék, jelentékeny összeg megy ki évenként oly festékekért az országból, melyeket a dióhéj helyettesíteni képes s ebben van a legvalódibb festék, melyet általában ismerünk. Oly évben, midőn sok a dió, szárítsuk meg annak héját, a fáradtság nem nagy s jutalmazó lesz, hogy ha a fogyasztók (minők a festők, fa-faragók stb.) készek azt alkalmazásba venni. (Fal. G.)

* Csökönös lovak patkolása. Számos gazda kénytelen minden patkolás alkalmával csökönös lovával vesződni, a nélkül, hogy a sok „biztos“ szer közül csak egy is valamit segítne! Ujabbán egy tapasztalt német gazda e tárgyra nézve a következőket mondja: hogy a lovakat e rosz szokástól, mely mindig a fiatalkori helytelen bánásmódtól ered, véglegesen elszoktassuk, kitartó és következetes türelemre van szükség. Az ily lónak patkolás előtt különben rendes takarmánya mellett ne adjunk vizet. Ha az állat 24 óráig szomjazott, szabad térre kivezetjük és egy vízzel telt vedret teszünk közel eleibe, megezírógatjuk a lovat és míg kezünkkel lábát lassan végig simogatjuk, megkisértjük a láb felemelését, a ló többnyire nyertei, rugni fog, mely esetben a vizet azonnal távolabbra helyezzük, míg a ló le nem csendesedik. Ekkor a vízzel ismét közeledünk és ha a láb simogatását csendesesen eltűri, egy korty vizet, de nem többet, meginni engedünk. Ha a ló még azután sem szíveli el lába felemelését, akkor itatás nélkül az istállóba

visszavezetjük. Hat-hat óránként a fenti módon megkisértjük a láb felemelését, a mit a ló legfeljebb három nap mulva engedni fog, azonban arra szigorúan kell ügyelnünk, nehogy cselédeink a lovat ezen idő alatt megittassák. Ha egyik patával végeztünk, folytonos czirógatás mellett fél veder vizet adunk a lónak, sőt patkolás közben is czélszerű egy kis vizet adni, de azontul meg kell azt vonnunk, mihelyest a ló lába nyugtalankodik. Az okos állat csakhamar észreveszi az eljárás czélját és ha első ízben következetesen jártunk el, egy ujabbi patkolásnál alig lesz szükség a leirt bánásmódra. Födolog: türelem, szelid bánás és a felfogott lábnak erős megmarkolása.

* Piaczi árainkat illetőleg megjegyezzük, hogy Csik-Szereda, és Vajda-Hunyad, újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabonaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Jelzálogkölcsonőket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett nem tehermentes földbirtokra 1000 frttól a legmagasabb összegig 5½ és 6% kamat mellett törlesztésre, rövid idő alatt és 5000 frton felülieket még előnyösebb módozatok mellett gyorsan eszközöl, bővebb felvilágosítással készséggel szolgál.

(4) (22-26)

a hatóságilag engedélyezett általános „Ipar és keskedelmi ügynöki iroda“ Kolozsvártt, párisuteza, 19. sz. saját ház.

(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1-4 óráig)

Jószág-bérbeadás.

Kolozsmegye alsó kerületében fekvő **N.-SÁRMÁS** az 1877-ik évi ápril hó 24-től kezdve hat, esetleg több évre haszonbérbe kiadó levén: a vállalkozni kívánók felhivatnak, hogy Kolozsvártt lakó országos ügyvéd **Frits Albertnél** a feltételeket előre is megtudhatják.

(29) Ezen fekvő jószág áll: 2-3

3840 catastralis hold tagosított szántó-, kaszáló- s a legjobb marhalegelő földből; el van látva mindennemű lakó- és gazdasági épületekkel; a Kolozsvárról Szászrégenig vezető csináltut mellett s Kolozsvárttól 5 óra távolságra fekszik; más birtokos a községben nincsen, **gabnatermesztésre és marhatenyésztésre első jószág a Mezőségben.**

Piaczi árak.

A héti vásár		Egy hectolter (=162 bécsi mérő)						100 Kilogramm (=178.55 bécsi font)		1 köbméter (=0.14 bécsi köből)	1 kilogramm (=1.78 bécsi font)	
he	ye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marha hus
ára krajczárokbán												
Besztercze	sept.	25.	560	380	380	—	300	330	260	120	320	28
Brassó	dec.	1.	830	655	495	365	235	420	250	100	360	32
Csik-Szereda	nov.	15	834	672	550	450	200	500	400	180	125	24
Déva	dec.	2.	900	800	770	580	650	550	460	180	136	30
Déás	dec.	5.	750	660	450	—	195	300	520	155	200	32
Erzsébetváros	dec.	2.	780	650	—	525	280	375	250	140	300	32
Gy.-Sz.-Miklós	dec.	2.	775	550	450	425	200	425	120	26	—	24
Fogarás	dec.	1.	790	680	490	—	265	490	300	140	380	32
K-Fehérvár	dec.	2.	890	710	580	—	340	360	350	170	300	36
Kolozsvár	dec.	7.	820	600	600	—	260	355	280	160	500	38
M-Vásárhely	nov.	30.	690	440	525	200	220	300	190	40	380	32
Naszód	nov.	30.	830	500	335	266	163	334	225	75	300	28
Nagy-Enyed	nov.	30.	875	675	550	—	280	325	280	100	235	36
N.-Szében	dec.	5.	810	650	490	500	260	400	190	—	350	34
S-Sz-György	dec.	4.	850	680	510	340	220	410	220	100	250	28
Szamosújvár	dec.	4.	840	555	520	205	235	390	350	75	500	30
Sz.-Rógen	nov.	30.	735	550	555	335	235	350	290	140	220	32
Sz-Udvarhely	nov.	28.	860	670	580	—	300	400	200	50	225	24
Torda	dec.	2	950	750	500	220	250	310	360	30	300	36
V.-Hunyad	oct.	14	800	600	540	—	250	480	200	100	600	32

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjszabályzata.

	széri hirdeteskor											
	1-10		11-20		21-30		31-40		41-50		51-60	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
10/16 lap	14	—	36	—	70	—	120	—	200	—	360	—
8/16 „	7	—	18	—	35	—	60	—	100	—	180	—
4/16 „	3	50	9	—	17	50	30	—	50	—	90	—
2/16 „	1	75	4	50	8	75	15	—	25	—	45	—
1/16 „	—	90	2	25	4	40	7	50	12	50	22	50

Azonként 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

TARTALOM:

A gyümölcsfák alanyairól és általában az ojtványok megeredéséről. — A növényhonosításról. — Egyveleg. — Hirdetések. — Piaczi árak.